

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA.

TELEFON: 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN ÉS 15-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM

TELEFON: 158 SZÁM

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lej pótdíj ellenében kapják. ↻

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

Az E. G. E. magyarországi gazdasági tanulmányutjáról.

Irta: Dancs Sándor intéző.

— II. közlemény. —

Az ebéd Magyaróváron a „Balaton” vendéglőben folyt le. Jól esett látni a virágdiszes terített asztalon a leghíresebb felsorakoztatott nektárak között két erdélyi világmárkás bort: a Kemény-féle csombordi „Plébánust” a gr. Mikos-féle csesztvei szürkebarátot. Hálás köszönet magyar testvéreinknek a szives figyelmért. Kérjük őket, ha hozzánk ellátogatnak, keressenek fel minket, hogy mi is szerény tehetségünkhez mérten viszonzni tudjuk vendégszeretetüket.

Programmunk szigorú betartása miatt, mindjárt ebéd után a gazd. akadémia belső épületeit és a külső gazdaságát tekintettük meg. Az akadémia irodái az u. n. várban vannak elhelyezve. Alapköveit ezer évvel ezelőtt rakták le. Csatak zaja sokszor verte fel a várat és környékét. Falai között királyok, fejedelmek voltak elzárva börtönbe vetve.

Midőn a harci zaj elmúlt, falai között otthont talált a munka. Az akadémia könyvtára 30000 példányból áll, a legújabb szakkönyvek, a külföldi gazdasági folyóiratok mind megtalálhatók itt. — A könyvtár tágas olvasótermekkel van egybekapcsolva. Dusan felszerelt szertárakon mentünk keresztül, ahol minden szertár szaktanára ismertette a szakmájába vágó dolgokat. A laboratóriumokban minden egyes hallgató külön asztálnál végzi kísérleteit. A modernül berendezett tantermek az új épületben vannak elhelyezve.

A külső gazdaság területe körülbelül 600 kat. hold. Legközelebb találjuk az akadémia növénykísérleti telepét, ahol az őszibuza, árpa és rozs fajtákkal történnek különleges kísérletek, fagyállóság, bőtermés betegségekkel szemben való ellenállás tekintetében, csávázó módszerek kipróbálása különféle fajtákon, vetések mélysége, sortávolság nagysága, kapált buza-féleségek termés hozama tekintetében. Eredményeket minden évben folyóiratokban hozzák nyilvánosságra és azonkívül adnak tanácsot a gazdaközönségnek is.

Miután az Alföldön a szénát (kevés kivétellel) a lucernából csinálják, számtalan parcellán folyik itt kísérlet a legtöbb mennyiséget szolgáló, a leggyorsabban fejlődő fajta kikutatása iránt is.

A külső majorban megnéztük az akadémia tehenészetét. Hogy az emberi ész, akarat, kitartás mit képes alkotni az állattenyésztés fejlesztésében, megmutatta az óvári tehenészet. Mielőtt a tehenészetet ismertetném, összehasonlításként közölnöm kell, hogy ezelőtt 18—19 évvel egy nagy gazdaság egyik kerületének vezetője voltam, a gazdaság 500 drb fejőstehenet számolt, köztük harminc drb Hollandiából importált tehenet, melyek drb.-ként 25—32 liter tejet adtak naponta. Dacára ennek, az 500 tehen évi tejhozamának istálló átlaga 89 liternél nem volt több. Pedig ez a tehenészet akkor az ország legjobb tehenészetei közé tartozott. (Nákó-féle tehenészet)

Az óvári tehenészet tiszta simenthali fajta, az importált anyag utódait annyira kitenyészítették, hogy azok teljesen egyenrangúak az eredeti fajtával. Az állomány 65 drbot számlál, nincs köztök egysé, amely a napi 20 liter tejet meg ne adná, tehát kétszer annyi tejet ad a mostani óvári tehenészet, mint 18 évvel ezelőtt az ország egyik legjobb tehenészet. — Amit régebben kivihetetlennek tartottak, az óvári tehenészetnél a nagy testsúly harmoniába van hozva a nagy tejelési képességgel. A tehenek átlag testsúlya 800 kgr.

Az óvári tehenészetet Ulyhelyi igazgató fejlesztette azzá a mi most, és tette híressé a külföld előtt is. De nemcsak az óvári tehenészet, hanem Moson megye tehenállománya is neki köszönheti világhírűségét.

A tehenészetnél Buday György akadémiai tanár ur szemléltetve bemutatta és magyarázta el milyen legyen a jó fejőstehen. Nagy érdeklődéssel hallgattuk az előadást, melynek végzetével számtalan kérdéssel ostromoltuk meg az előadót, ki újból és újból más és más tehenen bizonyította be állításainak valóságát.

Megnéztük még a jorkshirei sertésenyészetet és a Kelet Friz juhászatot. Lukács Ottó úr ezen tenyészeteket az Erdélyi Gazda legutóbbi számában már ismertette.

Gabonatermelő gazdaságaink csődje elé!

Az általános világgazdasági válság, minket romániai és erdélyi gazdákat, még fokozottabban visz a végromlásba, mint más államok gazdáit. Minden államban törekvéseket látunk a gazdák helyzetének könnyítésére, ellenben mi még hangot sem adtunk rettenetes jajjaink kifejezésére. Pedig nekünk, hol még egy eszmét sem vetettek fel a gabonaár válság megoldására, speciálisan rossz viszonyaink miatt, legelőbb kell elbuknunk, az európai államok gazdáit ebben megelőzve.

Szervezetlenségünk a gabona értékesítésében, árunk különböző és nem szokványminősége, a világpiacok versenyéből majdnem kizár, gabonánk a külfölddel szemben csak alacsony árával versenyezhet, viszont a termelést, a közterhet senki sem enyhíti, sőt az állam a termelést drágítja (petroleumadó és olajár emelésével), munkabérek, ipari cikkek, gépek, munkásbiztosító árai és díjai változatlan maradtak.

Más államok buzaárai, p. o. Németországban ma mázsánként 1070 lei, Olaszországban 1170 lei, Angliában 870 lei, míg ma Kolozsvárt a szokvány minőség prompt 430 lei, a zöld buzakötések Kolozsvárt 400 lei. Bánáthban 380 lei, Szilágyban 250 lei utóbbi ár, ma, előre, készpénzben fizetve.

Bármennyire nézünk is esetleges jó ter-

més elébe, termelési költségeinket sem fedezhetjük a gabona árából, ráfizetéses termelés mellett hogyan lehessen viselni a közterhet? De lássuk egész közelről a termelés költségeit és a várható ráfizetés eshetőségének nagysága:

Egy kat. hold II. oszt. szántóföldet alapul véve 10 mázsa átlagos termést. (Ez magas, jó évben 1929 romániai országos átlag 8.90 kg., miből 5 százalék rosta és trier alj.)

4 évenkénti istállótrágya 1 holdra eső költsége (trágya, kihordás, terítés holdankint 300 mázsa)	—	850.—
Tarlóhántás többvasu ekével	—	330.—
Vető szántás	—	500.—
Boronálás, hengerelés	—	120.—
Vetőmag	—	450.—
Pác és pácoltatás	—	20.—
Vetés és gépkoptatás, olaj stb. fogat, emberek	—	160.—
1.50 q szuperfoszfát és fuvarja mezőgazdasági kamara utján kedvezményel	—	400.—
Tavaszi fogasolás, hengerelés	—	80.—
Gyomlálás	—	60.—
Mezőőr	—	30.—
Jég és tüzkárbiztosítás	—	130.—
Aratás, behordás, cséplés, stb. (a várható termés 22%-a)	—	840.—
Földhaszonbér	—	500.—
Föld és összjövendelmi adó	—	90.—
Betegpénztári illeték	—	23.—
Járom és községi adó	—	25.—
Utadó és utmunka	—	15.—
Különféle taxák és illetékek	—	45.—
Zsákolás, fuvarozás 36 km.-re á 50 L	—	500.—

Osszesen Lei: 5138.—

10 mázsa buza ára á 400 L.=4000 Lei.

Nem számítva a vállalkozói nyereséget, meg a felügyeleti munkák díját, sem a csendőrség és közigazgatás kompetenciáját, a holdankénti ráfizetés, 10 mázsát számítva is, tehát az országos átlagnál magasabbat, szalma és polyvaértéket is leszámítva, azt lejben értékelem, 838 lei. Hát mennyi ott, ahol nem tudnak 10 mázsát termelni és szilágy megyei 250 lejes árakkal kell számoljanak!?

A helyzetkép világos, amikor már nincs miből reáfizetni, sőt legtöbb gazda 22—24 %-os bankkamatot kellene fizessen, ha volna miből, így nő az adósság.

Más államok mindenütt amerikai mintára szervezik a közraktári, egységes kezelésű, jó árakat elérhető, lehetőségeket, sőt az adók buzában való világpiaci ároni számítás melletti lerovását szervezik, a gazdák közterheit könnyítik, olcsó pénzzel, hosszú lejáratu kölcsönökkel segítik, nálunk az elviselhetetlen közterhek szaporodnak (új közig. törvény), pedig a földadó megállapításához a buza ára épen háromszoros volt.

Agráralapu állam elsőrangú érdeke a gazdák éltetése és többtermelése, különben az állam is a csödhöz közeleg, velünk együtt.

Aranykut, 1930 május 15.

Szilágyi Ferenc,
okl. gazda, birtokos.

Hogyan fertőtlenítsünk?

Írta: Dr. Vajda Mihály főállatorvos.

Fertőtleníteni annyit jelent, mint: *betegséget okozó csirákat megsemmisíteni.*

Tudjuk, hogy a ragályos betegségeket apró, szabad szemmel nem látható élőlények okozzák, amelyek az emberi vagy állati testbe bejutva, ott rohamosan elszaporodnak, az állati test nedveiből táplálkozva, abból gyorsan öl mérget állítanak elő. A beteg állat testéből, annak ürülekeivel, vagy annak vérével a szabadba jutva, ott tovább élnek, esetleg el is szaporodnak és más, egészséges állatot befertőzve, azt is megbetegítik.

Sok ilyen betegséget okozó csirának a legjobb buvó és tenyészhelye az istálló.

Éppen erre való tekintettel az istállót minél gyakrabban fertőtleníteni kell. Tekintve, hogy a betegségek okozó csirákat az ember cipőjéhez ragadó sárral is be lehet hurcolni valamely istállóba, nem szabad a fertőtlenítést elhalasztani addig, míg valamely betegség már fellépett, hanem fertőtleníteni kell minden istállót csupán elővigyázatosságból is és pedig kb. havonta egyszer. Ha pedig az istállóban ragályos beteg van, akkor a betegség folyamán többször és a betegség elmúltával újból kell alaposan fertőtleníteni.

A száj- és körömfájás uralgása esetén egy-egy beteg állat szájából naponta vagy 40 liter fertőző nyál csurog. Azonkívül a beteg állatok ürüleke is fertőz. Ha tehát nem fertőtleníjük naponta a beteg állatok nyálával és ürülekeivel fertőzött helyeket, akkor a száj- és körömfájás okozóknak tengernyi mennyisége kerül a külvilágba, mely a betegséget futótüzhöz hasonló módon terjeszti. A szigorú fertőtlenítés elmulasztása az oka annak, hogy sok ragályos betegség ilyen veszedelmesen terjed.

Sokan azzal vigasztalódnak, hogyha már az ő állatai betegek, nem kell fertőtleníteni, mert azok másodszor ugysem betegednek meg.

Ez helytelen okoskodás. Ma nekem, holnap neked. Ma én nem óvom a szomszéd állatait, holnap a szomszéd nem fogja az enyéimet óvni.

Azonkívül sok betegséget okozó csira (bakterium) éveken át életben marad az istálló földjében és ilyen helyen a betegség minden évben újra fellép.

No meg aztán ha valamely betegség elpusztította az állatainkat és mi fertőtleníteni nélkül más állatot szerzünk be a régiék helyébe, az újonnan szerzett állatok ugyan csak meg fognak betegedni.

Hogyan fertőtlenítsünk?

Mindenekelőtt az istállóból ki kell hordani minden szerszámot. A ganéjt ki kell hordani félreeső helyre és lehetőleg más, nem fertőzött trágyával letakarni. Ott az a trágya annyira fel fog melegedni, hogy a benne levő ragályanyag megsemmisül. Azután az istálló falait és a mennyezetét le kell söpörni, hogy ott ne maradjon por, piszok, pókháló. Utána a jászlat alaposan kitisztítjuk és végül a földet egy ásonyomnyi mélységig felássuk és kihordjuk egy félreeső helyre.

Azután fertőtlenítsük a mennyezetet, a falakat, a jászolt, az ajtó-ablakokat és végül a padlót. Ezek után a kertből vagy máshonnan tiszta földet hordunk az istállóból kihordott föld helyébe. Ha az istálló padozva vagy köveze lenne, akkor a föld kihordása elmarad, mert a padozatot és a kövezetet fertőtleníteni lehet.

Ha mindezt elvégeztük, akkor az istállóból kihordott szerszámokat, hámosokat oda künn fertőtlenítsük és a helyére rakjuk.

Sok helyen azt hiszik, hogy fertőtleníteni annyit jelent, mint egy bűzös folyadékot, vagy meszet úgy fecskendezni, „spric-

celni“, hogy a szagot érezni, vagy a meszet látni lehessen. Ez téves eljárás.

Először is a fertőtlenítő szernek nem kell, sőt tehenészetekben, vágóhidakon nem szabad bűzösnek lennie. Másodszor: a „spricelés“ nem fertőtlenítés, hanem önámítás. A fertőző anyagot látni nem lehet, az az istállónak minden részében, minden pontján ott lehet. Már pedig, ha mi csak egyes pontokat fröccsentünk be fertőtlenítő folyadékkal, akkor lehetséges, hogy éppen oda fröccsenhetünk, ahol arra nem volt szükség, de mellette, körülötte, ahova a fertőtlenítő anyag nem került, éppen ott van nagy mennyiségű ragályanyag, amely tehát életben marad.

No és harmadszor: Nem elég, ha a fertőtlenítő szernek egy cseppje néhány pillanatig éri a ragályanyagot és utána (csak cseppekről lévén szó) felszárad. A ragályanyag csak akkor semmisül meg, ha a fertőtlenítő szerrel több percig érintkezik, tehát nem elegendő, ha a fertőtlenítő anyagból csak „fröccsentünk“, abból sokat kell önteni, mázolni, pamacsolni, vagy szőlőfecskendővel fecskendezni.

A Monilia elleni védekezés.

A különféle rovarkártvevőkön kívül gyümölcsfáinkat még számtalan gombabetegség is megtámadja, melyek közül a gyümölcsfák legveszedelmesebb ellensége a gyümölcspenész vagy Monilia. Azt mondhatjuk, hogy ez a betegség ma már az egész ország meggytermesztését lehetetlenné teszi.

Ez a penészszerű gomba a növekedés minden szakában megtámadja a gyümölcsöt, ha annak héja valamely okból kifolyólag megsérült. Az elrothadt cseresznye, szilva, a nagy rothadási foltokat mutató körte, alma mind a Monilia pusztításának esett áldozatul. Igen nagy mértékben fertőz a virágzás ideje alatt, amikor az általa tönkretett virág úgy néz ki, mintha leforráztak volna. Igen gyakran látható, különösen a meggy és barackfáknál, hogy a ma még üde, zöld lombzat pár nap múlva fonyadásnak indul, elszárad. Ez a Monilia következménye az ugynevezett csucsszáradás. Hogy ez a betegség ilyen nagy mértékben elterjedt, annak oka kizárólag a védekezés hanyagságában keresendő. Sajnos, gyümölcsstermelőink nagy része még ma is azt vallja, hogy a termést az időjárás, azaz a köd teszi tönkre, ami ellen hiába minden védekezés. Ez a téves felfogás onnan ered, hogy a ködös idő a Monilia-gomba terjedését igen nagy mértékben elősegíti. A tudományos és gyakorlati tapasztalatok szerint a Monilia ellen, éppen úgy védekezhetünk, mint pl. a peronoszpora vagy a kártvevők ellen. A Monilia kártételének megakadályozására nem a réztartalmú bordóilé, hanem a kéntartalmú szerek, mint pl. a Sulfarol permetezőszer és a Verdola porozószer használata szükséges. Mivel a Monilia leginkább a fán maradt ugynevezett gyümölcsmumiákban, valamint a fák galyain egy csomóba összeszáradt fiatal levelek, hajtásokban telel át, ezért feltétlenül szükséges mindezeket a fákról eltávolítani és ott a helyszínen elégetni. Az elszáradt ágrészeket úgy vágjuk le, hogy még az egészséges részből is vágjunk hozzá egy arasznyit, s hogy a további fertőzésnek elejét vegyük, minden a fán keletkezett sebet Almola gyümölcsfakátránnyal kezeljük. Kora tavasszal a nedvkeringés megindulásakor a Monilia spórái is csírázásnak indulnak. Azt mondhatjuk, hogy a levegő egész éven át telve van a Monilia spóráival, tehát gyümölcsfáink a vegetáció egész ideje alatt ki vannak téve a fertőzésnek. Ezért kell a gyümölcsfákat a Monilia ellen a fent említett kéntartalmú szerekkel kezelni.

A Monilia elleni védekezés közvetlen rügyfakadásakor, azon akkor kezdődik, amikor a fák rügyei még nem hasadnak, de hasadni kez-

Milyen fertőtlenítőszert alkalmazzunk?

A jó fertőtlenítő szertől azt kívánjuk, hogy: 1. hatásos legyen, azaz hogy a betegség okozó csirákat biztosan megsemmisítse;

2. veszélytelen legyen emberre és állatra nézve, azaz a szemet, tüdőt ne ingerelje, a bőrt ne edzze, stb.;

3. lehetőleg ne legyen kellemetlen szagu, nehogy a takarmány, ivóvíz, vagy a tej szagát elrontsa és

4. olcsó legyen, hogy elegendő mennyiséget lehessen belőle használni, anélkül, hogy ezáltal túlságos költségbe verjük magunkat.

Jelenleg forgalomban vannak: a) Lysol, kresol, kreolin, karbol, formalin, chlormész, stb.; b) Sublimat, Kalium-hipermangan és caporit.

Az a) csoportbelieknek többé-kevésbé kellemetlen szaguk van, a b) csoportbeliek szagtalanok.

Az a) csoportbeliekből 20—50 kg.-ot kell 1000 liter vízbe keverni, a b) alattiakból 2—5 kg.-ot.

Ha ezeket a szempontokat figyelembe vesszük, mindenki maga választhatja meg a neki megfelelő fertőtlenítő szert.

denek. Ilyenkor a fákat 100 liter vízben 2 kg. Sulfarol, vagy a réz-kén-arzéntartalmú 100 liter vízben 2 kg Tutokil és külön feloldott $\frac{3}{4}$ kg. méz oldatával permetezzük. Természetesen a rügyfakadást megelőzőleg minden a fákon elhalt részt eltávolítunk és minden sebet Almolával kezelünk. Mivel a fertőzés legnagyobb mértékben virágzáskor terjed, ezért különösen a meggy, cseresznye, barackfákat a virágzás teljében legalább egyszer, de inkább kétszer mézkepporral vagy ennél hatásosabb Verdolával alaposan porozzuk be. Virágzás után 2—3 heti időközben a permetezéseket vagy porozásokat többször ismételjük meg. Permetezésnél 100 liter bordóilében $\frac{1}{2}$ kg. Sulfarolt keverünk, vagy ehelyett a réz-kén és arzéntartalmú 1 %-os Tutokilt használjuk (100 lit. vízben 1 kg. Tutokil és $\frac{3}{4}$ kg. külön feloldott méz). A Tutokil használata azért célszerűbb, mert ilyenkor már különösen az almafáknál rovarkártvevők pusztításától is kell tartanunk, amelyek ellen arzéntartalmú szerrel védekezünk. A porozással ugyancsak kitűnő eredményt érhetünk el, mely esetben vagy a réz- és kéntartalmú Vordola, vagy a réz-kén és arzéntartalmú Pulvarzol használandó.

A Monilia kártételét csak hosszabb idő elteltével akadályozhatjuk meg. Ne kedvetlenül senkit, ha már az első évben nem sikerül mindjárt 100 %-os eredményt elérni.

Deák I. Mihály
okl. gazda.

FAISKOLÁK ÉS SZŐLŐ
OLTIVÁNYTELEPEK R.T.

**AMBROSI FISCHER
& CO**
AIUD, JUD. ALBA
Catalog gratis

Kérdés — Felelet

Az E. G. szerkesztőségétől bizonyára arra kér felvilágosítást K. M. ur, hogy Oravica vidékén milyen juhajtát legérdemesebb tenyészteni. Erdély valamennyi vidékének juh-tenyésztését közelről érdeklő a felvetett kérdés. Most, amikor mind többen hangoztatják, hogy nagyobb gondot kell fordítani állattenyésztésünkre, ha az agrárválságon enyhíteni akarunk, nemsokára napirendre fog kerülni a juh-tenyésztés, még mindig mostohán háttérbe szorított kérdése is. Nemsokára megérjük, hogy annyian fogják kérdezni: „milyen juhajtát tenyésztesz?” mint ahány gazdánkat sikerült már rábiztatni, hogy kérdezzék: „milyen nemesített buzát vessek?” — „milyen műtrágyát használjak?”

Akár csupán Oravica vidékére vonatkoznak a kérdés, akár egész Krassósörény megyére, akár pedig egész mai Erdélyre, — a cigája juh tenyésztését ajánlom. mindent megfontoltan, sok tapasztalat alapján, kis gazdának, nagy gazdának egyaránt. Még azoknak a gazdaságoknak is, ahol még kitartanak a merino-k mellett, de már figyelni kezdenek, amire Magyarországon a merino tenyésztők egyik nagy csoportját, tudós szaktanár tanítja. Arra tanítja, hogy a tejelő tehetséget is igyekezzenek fejleszteni, kinevelni mindazoknál a merinoknál, melyeknek gyapja már nem bírja az amerikai és ausztráliai versenyt.

A kérdés ama részére, hogy a merino, a cigája és a racka juhnak mi a fajta jellege, mik a jó és rossz tulajdonságai, mi az előnye és mi a hátránya — egy hosszú cikk keretében sem lehet felvilágosítóan válaszolni. Cigájaink és rackáink felől apróra mindenről felvilágosít az Erdélyi Gazdasági Egylet kiadásában megjelent „Erdély juhai. Erdély juhtenyésztése” című könyv. (Megrendelhető az E. G. E. titkári hivatalánál, Cluj-Kolozsvár, Str. A. Muresan, volt Attila-u. 10. sz., 63 lej beküldésével, mikor ajánlottan adatik postára.) A merino fajta különféle alfajtaírók felvilágosítást ad az Országos Magyar Gazdasági Egylet (Budapest, Üllői-ut, Köztelek) által háromnyelven kiadott, sok képpel diszitett „Magyarország juhtenyésztése” című könyv. (Megrendelhető az O. M. G. E.-nél, Bp. IX., Üllői-ut 25.)

Oravica hegy-völgy vidékén mindenütt fejős juhok való jó legelők voltak — bizonyára ilyenek ma is. Megfelelő tartással, tenyésztéssel a racka is, a cigája is tejjel és gyapjával, bárányával megfelelő hasznot ad. A cigája azonban hasznosabb juh a rackánál.

1. A cigája ugyanis könnyebben mivelhető. Ezért teje, gyapjura, testre, fejlődésre hamarabb javítható. A jobb tartást, jobb gondozást, a legelőjavítást több haszonnal tudja meghálálni.

2. A cigája mai állapotában ugyanazon edzett és elégtelkeny, mint a racka. Tejelésre is kiállja a versenyt a rackával. Gyapja azonban mondhatni mindig 50 százalékkal értékeesebb, a nyírásnyúl pedig — egyre-másra, legfeljebb csak 25 százalékkal kevesebb. Válogatott nyájokban azonban a cigája anyákról is nyírnak már egyre másra két és fel kiló gyapjut. A cigája gyapju forgalma kereskedelemben, fogyasztása gyáriparban (az „Erdély juhai” könyv megjelenése óta is) fokozódik, a racka gyapjué ellenben apad.

Ha K. M. ur netalán cigáják tenyésztésére szánna el magát, jólélekkel ajánlom, ne sajnálja a költséget és utazzék a Brassó melletti Hétfaluba, kivált ha nem ismeri apróra a cigája juhokat és ha nagyobb nyáj beállításáról lenne szó. Utközben olvassa al „Erdély juhai” könyvet. Menjen Brassóból a közutival Hosszúfaluba, keresse fel a gazdasági iskola igazgatóját. Szemlélje meg a hétfalusi magyar és román juhok gazdák cigája-nyájait, még ha már a környéki havasokon volnának is. Tudakozódják alkalmas uton-módon, a régi királyságban levő nagyobb cigája nyájak felől. Na-

gyon hasznos lesz, ha ellátogat Brassóban a Scherg-féle nagy posztógyárba és a gyapjuraktárostól tanácsot kér a cigája gyapju dolgában. Bizonyára, most is sokat dolgoznak fel.

Dr. Sz. Á.

Hogyan tarthatnám el augusztusig burgonyámat, amikor sertésekkel szeretném felvetetni? A mai árak és magas fuvardíjak mellett t. i. nem tudom értékesíteni kb. 100 mázsát kitevő készletemet. — A 100 mázsa burgonya a késő őszi hónapokig csak úgy tehető el, ha az felszeleteltetik és veremben besavanyítottatik. Minthogy a burgonyának jelentékeny részén kétségtelenül már kihajtott a csira, ajánlatos lenne azt a burgonya felaprítása előtt letörni. A besavanyításnál rétegenként kell a burgonyát a verembe vinni és alaposan összetapostatni, különösen ügyelve arra, hogy a verem szélein ne maradjanak levegőrészek. A legfelsőbb réteg behordása után azt szalmával kell betakarni, utóbbira vékony földréteget rakva.

Jól bevált eljárás az is, ha a burgonyát nem nyersen, hanem gőzölt állapotban viszik a verembe. Ilyenkor a főtt burgonya még melegen kerül a verembe, ahol az rétegenként megtapostatik. Utóbbi eljárás természetesen szükségessé teszi főzőkészüléknek, illetve gőzölőnek használatát, de egyébként a főtt burgonya besavanyítása ép úgy történhetik, mint a nyersé.

Ott, ahol aszaló-berendezés áll rendelkezésre, olyképp kell eljárni, hogy a burgonyát alapos megmosás után vékony szeletekre vágják és mindaddig aszalják, amíg annak viztartalma 14% alá száll. Az aszalást ép úgy végezzük, mint pl. az almáét. Az aszaló fűtése gőzzel avagy direct fűtéssel történhetik. Az így előállított szárított burgonyaszeletet csakis teljes kihülés után szabad zsákba, illetve rakásba helyezni.

EGYLETI ÉLET

A cukorrépatermelői szerződések egyénileg kötendők. A belügyminiszter rendelkezése a cukorrépat termelői közösekben kiadott hatóság, hogy a termelők érdekeinek védelmét a kormány csak úgy tudja biztosítani, ha a termelők egyéni szerződéseket kötnek. Többen fordultak felvilágosításért az EGE Cukorrépatermelői Szakosztályához, mint a Termelők Szövetségéhez, a gazdák közül magyarzatért. Az EGE tájékoztatásul közli, hogy ez a rendelet csak a regáti termelőket érdeklő, mert Erdélyben úgy a botfalusi mint marosvásárhelyi és aradi cukorgyárak egyéni szerződéseket kötnek. Ha egy szerződési ürlapot több termelő is irt alá a vetésterületeik külön-külön való feltüntetésével, az az egy szerződési példány is egyéni és közvetlen szerződésnek minősítetik. A regátban u. i. szenálók, ügynökök kötik a szerződéseket, akik magas jutalékot kötnek ki maguknak és ezektől óhajta a regáti gazdákat megkímélni a kormány.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

1928. évre 350 Lei tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: Róm. Kath. Papnövelde Gyulafehérvár, Gazdakör Mezőkeszű (1927. évre 150 Lei), Dr. Werner J. Szatmár.

1929. évre 350 Lei tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: Róm. Kath. Papnövelde Gyulafehérvár, Gazdakör Barcaújfalú, Gazdakör Mkeszű, Rottenberg J. Apahida, Freund S. Szatmár, Bárány J. Amedgyes (150), Első Erdélyi Kisállattenyésztő Egy. Brassó, Büchler M. Detta, Prohászka H. Detta, Dr. Werner J. Szatmár.

1930. évre 350 Lei tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: Gazdakör Csákova, Gazdakör Tenke, Gazdakör Erőmhályfalva, Gazdakör Pártos, Tüzes B. Kucsó (150 L.), Juricskay D. Rikosz (200

L.), Antal M. Mbogát, Gazdakör Zágon, Adorján F. Ménaság, Birtalan J. (Gazdakör 200 L.), Róm. Kath. Papnövelde Gyulafehérvár, Vitályos Gy. Kolozsvár, Gazdakör Perjámos, Gazdakör Inaktelke (200 L.), Lévy S. Faget (100 L.), gr. Bethlen B. Arokajja (150 L.), Gazdakör Mkeszű, Rottenberg J. Apahida, Freund J. Szatmár, Bárány J. Amedgyes, Fetés Ö. Sárkör (300 L.), Toarniczky J. Mújvár (300 L.), Első Erdélyi Kisállattenyésztő Egy. Brassó, Büchler M. Detta, Prohászka H. Detta, dr. Werner J. Szatmár (300 L.), Gazdakör Saacsva, Gazdakör Aldoboly, ifj. Boér G. Mesapó.

IRODALMI SZEMLE

A sörgyártás, az állami pénzügyek, a mezőgazdaság, a szőlőtermelés és a szeszkerés Romániában.

A fentti címen dr. Mesch Vilmos sörgyárosnak egy tanulmánya jelent meg, melyben szemléltetően bizonyítja, hogy a túlzott fiskalizáció milyen katasztrófális helyzetet idézett elő a söriparban és milyen kihatással van e válság az egyéb termelési ágakra.

A broszura előszavában dr. Mesch Viktor megállapítja, hogy miután az 1929. év január elsejétől a sör fogyasztási adóját százszaalékkal felemelték, Romániában a söripar bizonytalan helyzete katasztrófálissá súlyosbodott, amikor a múlt évi június 21-től kezdődőleg a sör fogyasztási adóját újabb százszaalékkal felemelték. Az adótételnek rövid hat hónap alatt kétszázszaalékkal való felemelése azt eredményezte, hogy a romániai sörgyárak legelőbbje üzemének beszüntetése gondolatával kénytelen foglalkozni. Mesch dr. megállapítása szerint Romániában a söradók lényegesen nagyobbak, mint a többi európai államban, általános közegészségügyi, közgazdasági, mezőgazdasági, állattenyésztési és államkincstári érdekek követelik tehát meg, hogy a sörre kivetett adókat és illetekeket redukálják.

Védjék meg a söripart, mert megvédésével az ország legfőbb gazdaságát, a mezőgazdaságot juttatják védelemhez, — fejezi be az előszót Mesch dr. tanulmánya, amely az első fejezetben történelmi adatokkal bizonyítja be, hogy a szigorú és teljes alkoholmentesség bevezetése és kötelezővé tétele meddő kísérletek voltak eddig az összes államokban.

Bratianu Vintila antialkoholista mozgalma és programja azt eredményezte, hogy obskurus elemek kezébe került a szesz italok gyártása, elburjánzott a fekete szesz és milliárdos bevétellel lett szegényebb az államkincstár.

A sörgyárak igen jó vevők a sörárpára és kitünő moslékot szolgáltatnak az állattenyésztők számára. Üzemük leállításával egy újabb csapás lesz a mezőgazdaságra is. Reméljük, hogy a broszura nem lesz pusztába kiáltott szó.

Törvények, rendeletek

Az illeték-egyenérték kirovása. Az illeték egyenérték kirovására vonatkozólag a pénzügyminisztérium a következő rendeletet adta ki: A bélyegtörvény 16. cikkének 4. paragrafusa szerint a jogi személyek és az oly intézmények, amelyek illeték egyenérték alá esnek, kötelesek minden évben január 1. előtt 3 hónapon belül vallomást adni az általuk kezelt vagyonról. Az ily illeték alá eső jogi személyek és intézmények legnagyobb része azonban a törvény által előírt vallomást nem adta be azon az alapon, hogy a vagyonállagban semmiféle változás nem történt. Ezzel a pénzügyminisztérium elrendelte, hogy a pénzügyi közegek vizsgálják felül a jogi személyek és intézmények vagyonát és az esetben, ha tényleg nem történt semmi változás a vagyonállagban, akkor az előző években megállapított egyenértéket hajthatják be.

Vegyes közlemények

Kedves olvasóinknak boldog pünkösdi ünnepeket kívánunk!

Dr. Páter Béla kiténtetése. A hivatalos lap közli, hogy a régenstanács a kormány előterjesztésére dr. Páter Béla c. gazd. ak. igazgatóját, egyetemi magántanárt, az EGE tiszteletbeli tagját, a mezőgazdasági tudományok előbbre vitelére szerzett érdemeinek elismerésül a román csillagrend tiszti keresztjével tüntette ki. Dr. Páter Béla tudományos és közéleti munkásságát Románia határain túl is ismerik. Mi abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy dr. Páter Béla munkásságának eredményeit közvetlenül is érezhetjük. De átérti és átérzi a dr. Páter Béla munkájának gyümölcsét a nép szélesebb rétege is, amelynek a gyógynövény termelés és gyűjtés hasznára való rávezetéssel kenyeret adott a kezébe. Az EGE-nek és az Erd. Méhész-Egyletnek is egyik legbuzgóbb és legértékesebb tagját érte a kiténtetés, amelyhez őszinte szívből gratulálunk.

Sertés-, szarvasmarha- és lótenyészállat kiállítás Orcifalván. A Sváb Gazdasági Egyesület f. é. június hó 9-én Orcifalván huszertés-, szarvasmarha- és lótenyészállatvásárt rendez. Ajánljuk ezen tenyészállat kiállítás és vásár látogatását, nemcsak a gazdáknak és tenyésztőknek, hanem az exportöröknek, henteseknek, községeknek és közlegelők vezetőinek is. Tekintettel a látogatók nagy számára, kérnünk kell az előzetes bejelentést és pedig különösen szükséges az egyesületek és más csoportok látogatását illetőleg. A bejelentéseket kérjük a Sváb Gazdasági Egyesület, Temesvár I., Dom-tér 9 szám (telefon 163), vagy pedig a kiállítási iroda: Orțișoara (telefon 1. szám) közsegháza, címre intézni, ahol a szükséges felvilágosítások is kaphatók.

Reorganizálják a Mezőgazdasági Kamarákat. A földmivelésügyi miniszteriumban anket volt, amelyen Serban, a kolozsvári mezőgazdasági akadémia professzora ismertette a mezőgazdasági kamarák reorganizálásáról szóló törvényt, amely a kamarák működését — az eddigi meglehetősen passzívítással szemben — reálisabb és eredményesebb alapokra akarja helyezni. A törvénytervezetnek lényege az, hogy teljesen autonom alapra helyezi a kamarákat, vagyis széles működési kört biztosít számukra. A kamarák új szervezete ki fog terjedni a falvakig, ahol rendszer választás útján delegált vezetőség fogja a falusi kamarák ügyeit vezetni. Eszerint a 600 lakosú községek két tagu, ennél nagyobb községek három tagu kamarai vezetőséget választanak. A falusi kamarák választják a megyei, a megyei kamarák pedig a tartománykerületi kamarák vezetőit. A javaslat fenntartja a kamarák szövetségének szervezetét. A tervezet valószínűleg még ez évben törvényerőre emelkedik.

A mezőgazdasági kamarák ujászervezése. A folyó évben a mezőgazdasági kamarai választások esedékesek lévén, a kormány a kamarai törvényt módosítani kívánja. Ez érthető is, mert a kamarák a vármegyéknél felhasznált 3—10,000.000 lej dacára, semmi-féle pozitív eredményt nem tudtak az 5 év alatt felmutatni. Mihalache földmivelésügyi miniszter a parlament gazdatagjait e kérdés megbeszélése céljából értekezletre hívta egybe. A kisebbségi kamarai választók számára a szükséges tudnivalókat közölni fogja az EGE. A választások csak augusztus hónapban válnak esedékessé.

Állatexportörök szindikátusa. A földmivelésügyi miniszter elnöklete alatt május 12-én Bukarestben az összes érdekelt gazdasági körök bevonásával az állatexportörök szindikátusát hivatalos formák között alakították. Az alakuló ülésen résztvettek a Szász Gazdasági Egyesület, az Erdélyi Gazdasági Egylet, a Sváb Gazdasági Egyesület, az összes állatexportörök, valamint a gazdasági kamarák megbízottai.

Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszullétet szorulás fokozza, a természetes „FERENC JÓZSEF” keserűviz fájdalommentes székürülést, kielégítő emésztést és kellő étvágyat hoz létre. Híres nőorvosok a legnagyobb elismerés hangján írják a valódi FERENC JÓZSEF vizről, mert ez a kritikus korban is hosszabb időn át alkalmazható, anélkül, hogy kitűnő eredménye változnék. A FERENC JÓZSEF keserűviz gyógyszer-tárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lei Vestagabb betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lei

Keresek 200-300 holoas gazdaságot fix adminisztrációra. Cim a kiadóban. 15

Ispánt vagy gazdatiszti állást keresek azonnali belépésre 18 évi gyakorlattal bíró egyén. Cim: Gyerkő Márton, Porcesti, pu. Alunis, jud. Mures. 283

A mezőgazdaság minden ágában teljes jártassággal bíró, önálló vezetésre képes intéző nagyobb gazdaságba felvétetik. Személyi adatokat, képesítést, eddigi működést, fizetési igényt tartalmazó kérvényt a kiadóhivatal továbbítja. 318

Schmidt féle keltetőgépek lerakata

PEKK

317

D-vitamin készítmény háziállatok részére.

1 kg. vételénél Lei 165—, 5 kg. vételnél Lei 145—

Szatmármegyei Mezőgazdák Szövetkezete Satu-Mare.

PIAC.

Gyengén sikerült a dicsőszentmártoni májusi vásár. Jármos ökrök ára átlag 25—30 ezer lej, míg a hizlalt ökrök ára 30—38 ezer lej között mozgott. Nagyon jól fizették a szopósborjukat.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 7. szám.

Fiókjai: Temesvár, Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon.

SAJÁT TÖKÉI: 141 MILLIÓ LEJ

Affiliált intézetei: Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászregenyvidéki Takarékpénztár Rt. Szászregenyben, Népbank Rt. Bánffyváradon és Szamosújvári Hitelbank Részv.-Társ. Szamosújváron. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizabélyeg. — Betéteket elfogad. Áruaktár a vasút mellett. 3804

BIZTOS HATÁSÚ PERMETEZŐSZER LÍZÁT HARMAT ÉS GYÜMÖLCPENÉZ ELLEN FOKOZZA A BORDÓI LE HATÁSÁT. MINDEN 100 LITER BORDÓI LERE FELKILOGR. SULFAROL.

CHINOIN

Kérjen ismertetőt a lerakatoktól:

Schieb és Társa Cluj-Kolozsvár, Piața M. Viteazul 40. Hangya Központ és Fiókjai. — Mezőgazdák Kereskedelmi R.-T. Arad. — Verkaufschalle Bistrița-Beszterce. — Spitz Mór Carei-Mare-Nagykároly. — Gazdasági Egyesület Dej-Dés. — Gazdák Szövetkezete Satu-Mare-Szatmár, Gen. Olteanu 8. — Carl F. Jickeli Sibiu-Nagyszeben. — Dávid János gyógytár Tg.-Mureș-Marosvásárhely. — Faicievici I. Timișoara-Temesvár, I. Reg. Ferdinand 8.

Főlerakat:

Frederic Spodheim & Co. București, Bd. Elisabeta 55. sz.

Ha csodás gyümölcsstermelést akar, permetezzen télen „SULFAROL” kénvegyület permetező szerrel.

Minden gombabetegség, lisztharmat, gyümölcspenész ellen legjobban bevált védelmi szer. Ósztól kora tavaszig, rügyfakadásig permetezzünk 2%-os Sulfarol oldattal!

Lerakatok: Alud-Nagyenyed: Hangya Központ; Alba-Iulia-Gyulafehérvár: Carl F. Jickeli; Arad: Mezőgazdák Kereskedelmi r. t., Sindicatul Viticol Timiș-Torontal; Bistrița-Beszterce: Verkaufshalle; Brașov-Brassó: Krafft & Herberth; Carciil Mari-Nagykároly: Spitz Mór; Covasna-Kovácsna: Wittenberger Mór; Cernăuți-Csernovic: Schmidt & Fontin; Cluj-Kolozsvár: S-sor F. Gergely; Dej-Dés: Reuniunea Agricolă Someș-Szamosmegyei Gazdasági Egylet; Gherla-Szamos-ujvár: Florian Jakob; Glorok-Gyorok: Michael Schneberger; Ludosul de sus-Felsőludas: Gál Zoltán; Lugoj-Lugos: Camera de Agricultură; Medias-Medgyes: Johann Schmidt; Odorheiu-Székelyudvarhely: Varró Elek; Oradea Mare-Nagyvárad: Reuniunea Agricolă Bihor-Biharmegyei Gazdasági Egylet; Oravița-Oravica: Farmacia Knoblauch; Pancota-Pankota: Ioan Kayser; Satu Mare-Szatmár: Sindicatul Agriculturilor-Gazdasági Egylet; Sibiu-Nagyszeben: Carl F. Jickeli; Sighișoara-Szegesvár: I. L. & A. Hesshaimer; Teremia Mare-Nagyteremi: Primăria; Tg.-Mureș-Marosvásárhely: Farmacia Dávid János; Timișoara-Temesvár: I. Faicievici, Bulev. Reg. Ferd. 8.; Turda-Torda: I. Eszényi.

236

Vezérképviselő: FREDERIC SPODHEIM & Co. București, Bulev. Elisabeta No. 3.

Vértetű ellen minden sebhelyet megvéd az »ALMOLA«

* kátrány-készítmény *

A legolcsóbb Arzén permetezőszer!
ARZOLA „45”
olcsóbb mint minden más Arzén permetezőszer.

Szőlőben: megöli a molyt. Cyümölcsösben: megöl minden rágó férget. Lóherében, lucernában: á pionbogár, böde stb. ellen